

Összeállító: STEFÁN KATA
Összeállítás ideje: 2009.

TART:

BARÁTUNK A MÚZEUM FOGYASZTÓI
FÜZETEK SOROZAT 9-12 ÉLESEKNEK
10-14 ÉLESEKNEK

2 db füzet

LOGIC

FÖLDRAJZI MUTATÓ: KAPOSVÁR

SZÁMUTATÓ:

XXXIII, 7

BARÁTUNK A MÚZEUM

foglalkoztató füzetek sorozat

NÉPRAJZ

9–12 éveseknek

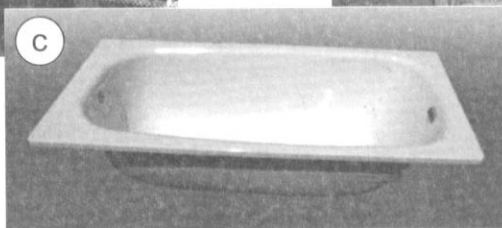
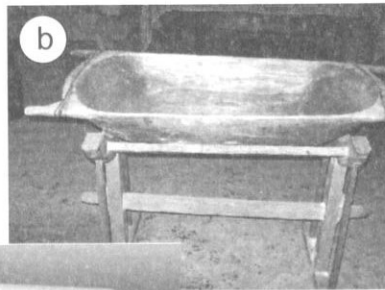
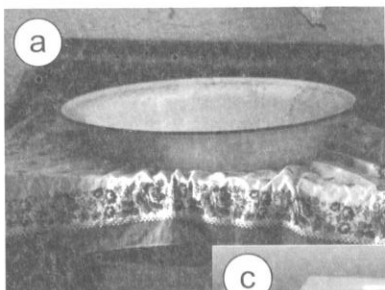
Kedves barátunk!

Te most a „Kicsi vagyok én...” elnevezésű néprajzi foglalkozásunkhoz kapcsolódó füzetünket tartod a kezvedben.

A feladatok megoldásához elég, ha figyelsz a foglalkozáson. Bízunk benne, hogy a füzet a Te számodra is tartalmaz számos érdekes és hasznos információt.

Jó munkát és kellemes időtöltést kívánunk!

1. A falusi emberek miben fürdették a csecsemőket a régi időkben?
 A helyes válasz betűjelét húzd át!

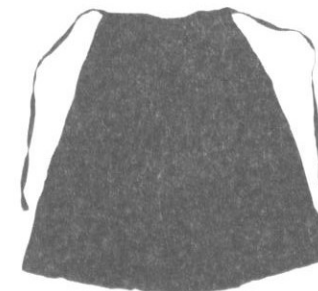
2. Nevezd meg a képen látható fekhelyeket!

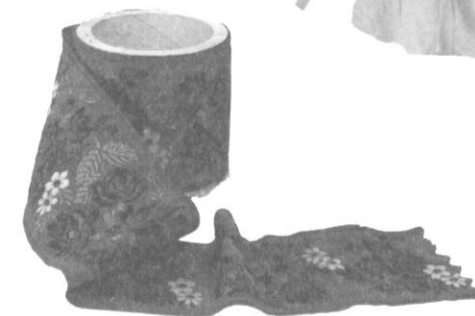
3. Válogasd össze a fiúk és a lányok ruházatát!

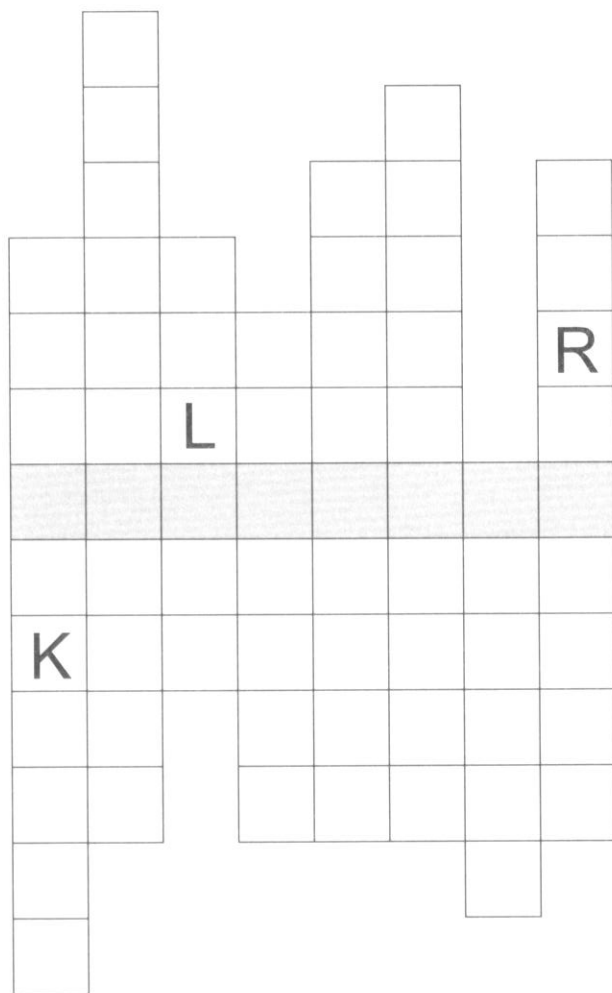
FIÚ

LÁNY

4. Ezt a keresztrejtvényt úgy fejtheted meg, ha fentről lefelé beírod a megfelelő szavakat. A bekeretezett vízszintes sorban egy régi játék nevét kapod megfejtésként.

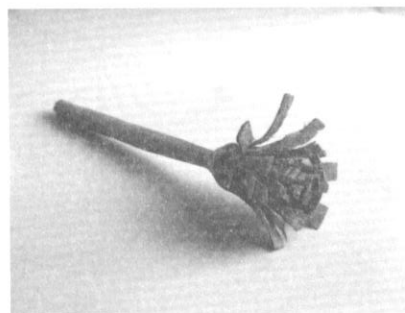

ÁLLÓKA
 BÖLCSŐ
 PÖRGEKALAP
 PAPIRHUSZÁR
 KERESZTELŐ
 BOCSKOR
 TARISZNYA
 BOKROS ING

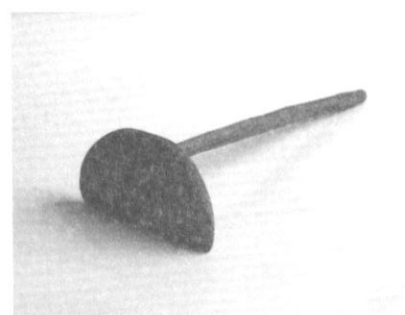
5. A felsorolt ételek és italok közül húzd alá azt, amit a gyerekek ettek és ittak a régi időkben.

kenyér, kakaó, sült tészta, krumplics, felvágott, rántott leves, sajt, víz, tej, gabonapehely, üdítő

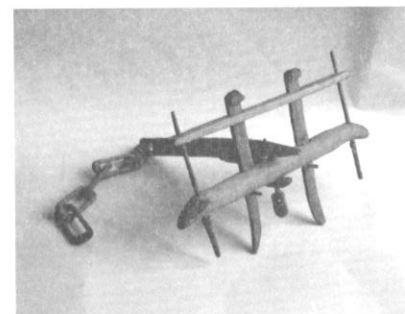
6. A képen látható játékokat kösd össze a megnevezésükkel!

KENDERVÁGÓ

JÁROM

PEMET

SZÉNVONÓ

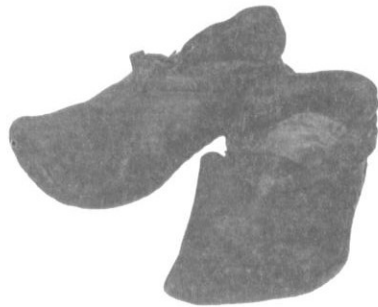
7. A gyermekeket már korán befogták a házkörüli és a földeken zajló munkákba. A felsorolt feladatok közül válaszd ki, hogy melyiket végezték a lányok és melyiket a fiúk!

A karikába L vagy F betűt írd, annak megfelelően, hogy kinek a feladata volt!

- Vigyázni a kisebb gyerekekre.
- Kihajtani a disznókat.
- Vezetni a lovat.
- Vizet vinni a mezőn dolgozó munkásoknak.
- Kévet hordani.
- Söprögetni.

8. Mire gondoltam?

Ezt a tárgyat elkészíthette mindenki saját maga is, de mesterember is készítette. Anyaga bőr. Télen gyapjú vagy vászon kapcát is „húztak” bele, mielőtt felvették volna. Csatos változata és a bőrszíjjal lábszárra erősített változata volt ismert. A XX. században már csak a szegényemberek viselték.

9. Ha kedvet kaptatok egy kis játékhoz, otthon is játszhatjátok a következő játékot:

A játék neve ..... – a keresztrejtvény megfejtéséből megtudható.

A játék eszközei: dió, gomb vagy üveggolyó.

A játék menete:

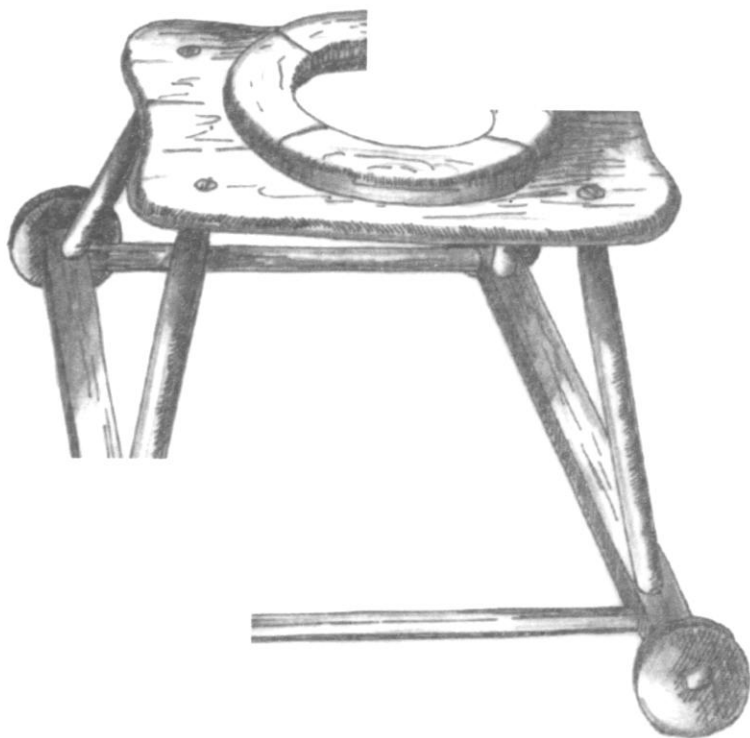
az asztalra, padra almát helyeztek, melyet egy kisebb tárggyal úgy kellett eltalálni, hogy a tárgyat hüvelykujjal elpöckölték. Ha a pöckölés sikeres volt, övé lett a „közös bankból” kivett tárgy. Ha sikertelen volt a pöckölés, akkor az ellenfél folytatta a játékot.

Többen is játszhatjátok, természetesen mindenki saját tárgyakkal szállt be a játékba.

10. A következő népi kifejezéseket kösd össze a mai megfelelőjével!

viselősség	pelenka
„ginc-gönc”	rántott leves féle
„pető”	mellényféle
paszita	a terhesség időszaka
zabony	étel a gyermekágyas anyja tiszteletére

11. Egészítsd ki az itt látható rajzot! Ha elkészültél vele nevezd is meg ezt a tárgyat!

A füzetet tervezte, szerkesztette: Stepán Kata múzeumpedagógus
Lektor: Kapitány Orsolya etnográfus

Nyomdai előkészítés: Maticza Ferenc

Első kiadás: 2009.

A Barátunk a Múzeum – foglalkoztató füzetek sorozatot kiadja
a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága.
7400 Kaposvár, Fő u. 10. Tel.: 82/314-011, www.smmi.hu

Felelős kiadó: Dr. Költő László megyei múzeum igazgató.

BARÁTUNK A MÚZEUM

foglalkoztató füzetek sorozat

NÉPRAJZ

10–14 éveseknek

Kedves barátunk!

Te most a „*Minden madár társat választ*” elnevezésű néprajzi foglalkozásunkhoz kapcsolódó füzetünket tartod a kezvedben.

A feladatok megoldásához elég, ha figyelsz a foglalkozáson. Bízunk benne, hogy a füzet a Te számodra is tartalmaz számos érdekes és hasznos információt.

Jó munkát és kellemes időtöltést kívánunk!

1. Sorolj fel legalább három olyan alkalmat, amikor a legények és a leányok megismerhették és megfigyelhették egymást!

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....

2. Mire gondoltam?

Ezt a tárgyat asztalos szerszámokkal készítették. Nevét gazdag virágdíszítményeiről kapta. A házasság alkalmából kapta az ifjú feleség.

.....

3. Gyűjtsd össze a kelengyét! A megfelelő betűjeleket írd a vonalra és karikázd be melyik a kakuktktojás?

a.

b.

c.

d.

e.

4. Mit írtak a móringlevélbe? A helyes válasz betűjelét karikázd be!

- a.) A legényjáró esték napjait.
- b.) Alakodalmi vacsora ételeit.
- c.) Amenyasszony hozományát.

5. Kösd össze a lakodalmi tisztségviselők és résztvevők fotóit és kellékeit a megnevezésekkel!

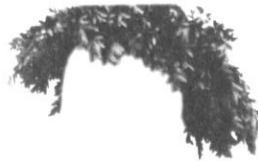
násznagy

vőfély

vőlegény

nyoszolyólány

6. Az alábbi fejkötők közül, melyiket viseli egy csökölyi menyasszony?

A megfejtés betűjelét írd a vonalra! .....

7. Rakd sorrendbe a lakodalommal kapcsolatos eseményeket!

menyasszony vitel, legényjáró esték,
menyasszony búcsúztatása, jegyajándékváltás, felkontyolás

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

8. Hasonlítsd össze a két képet és írd a fotók alá, hogy melyik az eladósorban lévő leány és melyik a házas fiatalasszony!
Továbbá nevezd meg azt a dolgot, amely azt jelzi, hogy már férjnél van a leány!

.....
.....

9. Mi volt a násznagyok alkujának tárgya?

Megállapodtak,.....

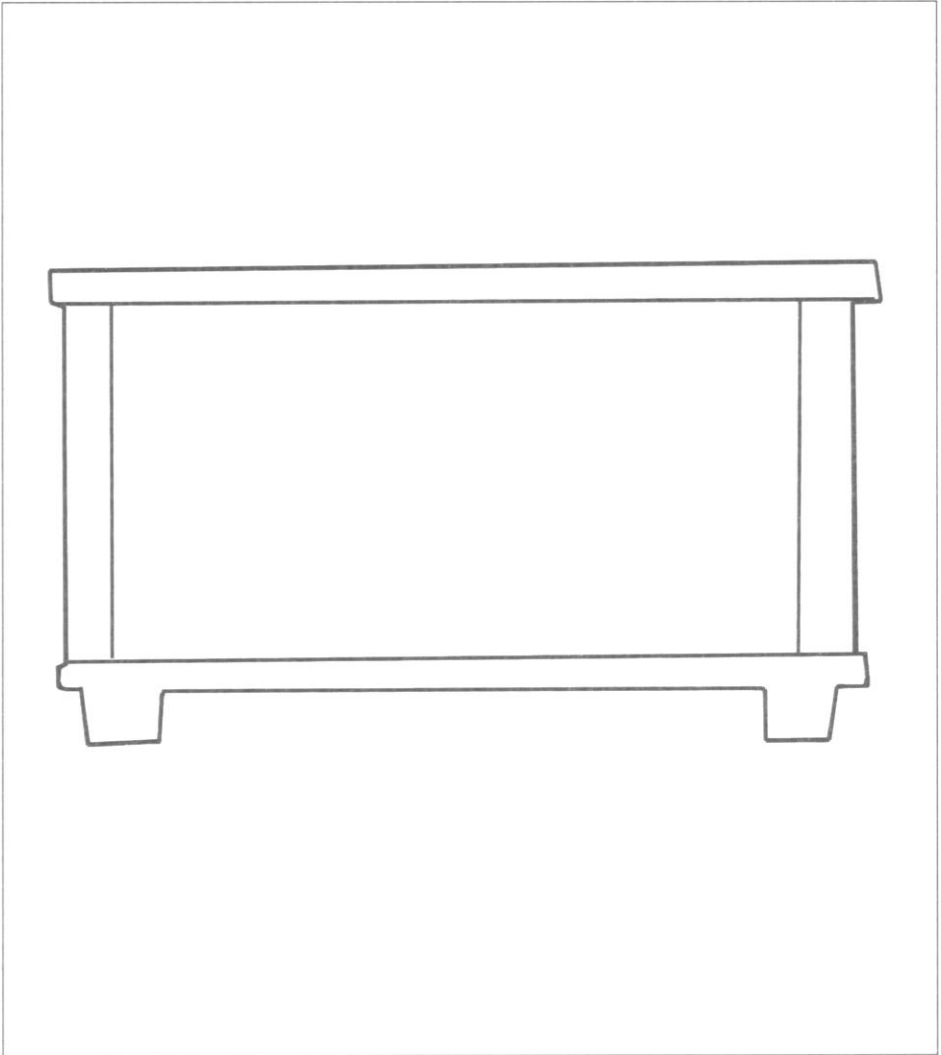
- a.) ... hogy mikor tartják a lakodalmat.
b.) ... hogy mennyiért adják oda a leányt.
c.) ... hogy kik lesznek a nyoszolyólányok.

10. A betűnégyzetben elrejtettünk néhány házasságkötéssel kapcsolatos szokást és néhány lakodalmi tisztségviselő nevét – keresd meg őket!

leánykérés, jegyajándék, kelengye, vőfély, násznagy, szabás

J	L	A	E	N	G	Y	E	S	Z	H	O	Y	E	H
D	K	O	M	A	T	Á	L	T	K	H	J	F	J	H
C	A	L	K	U	T	K	E	L	E	N	G	Y	E	O
S	I	K	E	T	H	L	R	N	Á	S	Z	Á	G	Y
R	K	A	L	Á	C	S	F	K	É	R	Ő	J	Y	T
G	B	Ú	S	A	N	Y	A	G	K	E	L	É	A	K
T	I	L	Á	N	G	Y	D	R	C	H	I	Z	J	U
F	K	E	N	D	Ő	Z	K	T	U	V	D	H	Á	É
L	E	V	E	S	F	I	K	É	R	Ő	I	D	N	A
G	T	A	H	Z	A	B	Á	L	R	F	D	T	D	K
Ö	R	Ö	M	A	P	A	T	G	R	É	T	J	É	G
K	I	S	S	B	É	L	A	F	Z	L	S	O	K	K
S	D	J	P	Á	L	I	N	K	A	Y	R	K	Ó	S
Á	L	N	Á	S	Z	N	A	G	Y	H	A	M	I	S
L	A	K	O	D	A	L	O	M	F	K	I	A	R	Z

11. Díszítsd ki a saját „tulipános ládádát”!

A füzetet tervezte, szerkesztette: Stepán Kata múzeumpedagógus
Lektor: Kapitány Orsolya etnográfus

Nyomdai előkészítés: Matuczka Ferenc

Első kiadás: 2009.

A Barátunk a Múzeum – foglalkoztató füzetek sorozatot kiadja
a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága.
7400 Kaposvár, Fő u. 10. Tel.: 82/314-011, www.smmi.hu

Felelős kiadó: Dr. Költő László megyei múzeum igazgató.